

DNR: TN-2016-00412 • UPPRÄTTAD: 2017-09-15

Offentliga miljöer i stadskärnans norra del

Innehåll

1. Inledning	3
1.1. Bakgrund	3
1.2. Syfte	3
1.3. Förutsättningar	3
1.4. Avgränsning	3
2. Analys	4
2.1. Landskapsanalys	4
2.2. Karaktärsstarka och platsspecifika drag i den befintliga miljön	5
2.3. Trafikförutsättningar	5
3. Förslag	6
3.1. Koncept	6
3.2. Helhetsgestaltning	6
3.3. Gatorna	8
<i>Storgatan och Campusstråket</i>	8
<i>Kvarnbergagatan</i>	8
<i>Kronstrandsgatan</i>	8
3.4. Triangelplatsen	13
3.5. Campusparken	14
3.6. Länkplatsen under bron	18
3.7. Kajen och utsikten	22
3.8. Belysning	26
<i>Gatorna och den triangulära platsen</i>	28
<i>Campusparken</i>	29
<i>Länkplatsen under bron</i>	30
<i>Kajen och utsiktsplatsen</i>	31
4. Källförteckning	32
4.1. Skriftliga källor	32
4.2. Övriga underlag	32

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Södertäljes Norra stadskärna är föremål för stadsutveckling. Det huvudsakliga målet är att utöka stadskärnan norrut mot Campus Telge och Science Park. Här kommer en funktionsblandad stad utvecklas med fler bostäder blandat med utbildning, servicefunktioner och olika typer av verksamheter. Stadsdelen har med sitt i framtiden blandade innehåll stor potential för ett rikt och varierat stadsliv. Storgatan är den viktiga axel som förbinder den södra och norra stadskärnan, som delas upp av Mälarbron. I denna del, mellan köpstaden och Campus ligger idag stora stadsmässiga glapp med otrygga trafikdominerade miljöer. Detta finns redovisat i Södertälje kommuns dokument Norra Stadskärna, Science park – Framtid – Stadsutveckling, samt i Konceptstudie för utvecklingen av Norra delen av stadskärnan, november 2016.

Gestaltningssprogram för de huvudsakliga publika miljöerna i Södertälje norra stadsdel är framtiden av:

Nivå landskapsarkitektur genom Åsa Drougge, Stina Hellqvist och Laura Gioanetti.

Södertälje kommun genom Anna Johansson.

1.2. Syfte

Detta arbete är en grund för en framtida utbyggnad. Gestaltningssförslaget är flexibelt i den mening att det kan genomföras i sin helhet eller valda delar, och kan även komma att modifieras. Området med dess delar är tänkt att kunna genomföras etappvis över en längre tidsperiod.

1.3. Förutsättningar

De övergripande målen för samhällsbyggandet i Södertälje enligt ”Framtid Södertälje, Översiktsplan 2013-2030” handlar bl a om att förstärka kvaliteter i staden och skapa attraktiva, varierade och flexibla miljöer som främjar en hållbar utveckling. Detta innefattar bl a grönområden, parker och på offentliga platser, som ska vara intresseväckande och kunna användas på olika sätt för att främja rekreation och möjligheter till möten mellan människor i stadsmiljön. Ett ökat utbud

av offentliga mötesplatser efterfrågas. Även kulturmiljöns betydelse ska tydliggöras och en sammanhängande grönstruktur eftersträvas. Vidare ska sammanhängande strandpromenader längs kanal och stränder tillskapas och de offentliga miljöerna längs med kanalen utvecklas med grönska. För att utnyttja stadslivspotentialen i de planerade verksamheterna i stadskärnans norra del behöver den offentliga miljön utformas för att bjuda in till stadsliv med starka gångstråk och trivsamma platser att vistas på. Användning av gaturum behöver fördelas om mellan motortrafik och fotgängare för att välkomna människor norr om Stora torget.

I stadsdelen öppnar sig fantastiska möjligheter med karaktärsfulla byggnader och miljöer såsom kyrkan och dess park, Tom Tits, Astras fd huvudkontor, Gjuteriet där Grafikens Hus kan komma att inrymmas, samt Kanalstråket.

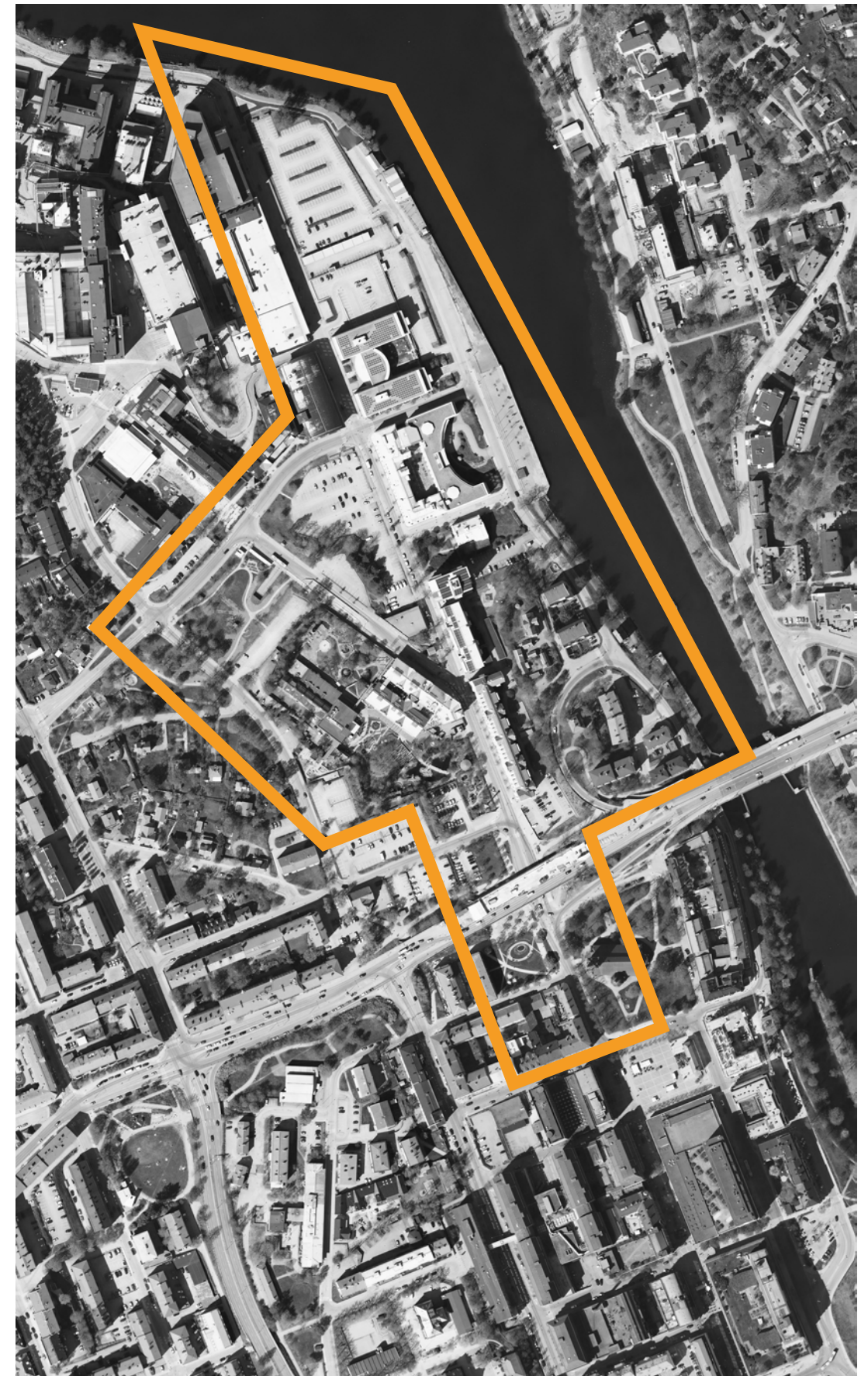
Gestaltning av Storgatan i detta programarbete ansluter till utvecklingsprojektet i centrum, från Stortorget och söderut, där Storgatan är en viktig del.

I detta arbete har vi inte haft tillgång till aktuella inmätningar, särskilt höjdförhållandena i parken är mycket osäkra och bitvis oklara, detta gäller även för befintliga träd som ska sparas i gata m m.

1.4. Avgränsning

Detta arbete omfattar allmän platsmark, dvs gator, torg, kaj och park huvudsakligen norr om Mälarbron. I området ingår kanalstråket som mestadels består av en hårdgjord kaj, där Sjöfartsverket fortsättningsvis ska kunna förtöja båtar. Vidare ingår Storgatan ända ut mot norr där gatan möter Mälaren och de båda gränderna mellan Storgatan och kajen, där Kvarnbergagatan leder upp till korsningen Campustråket, som i sin tur mynnar i Storgatan. KTH:s nya byggnad är landmärke i fonden norrut med Campusparken strax intill.

Miljön under och på båda sidor om bron, som idag utgör ett glapp mellan de båda stadsdelarna, ingår också i detta arbete, samt Turingelunden och miljön på andra sidan Storgatan samt dess förlängning söderut längs med Kyrkoparken ner till Stortorget.

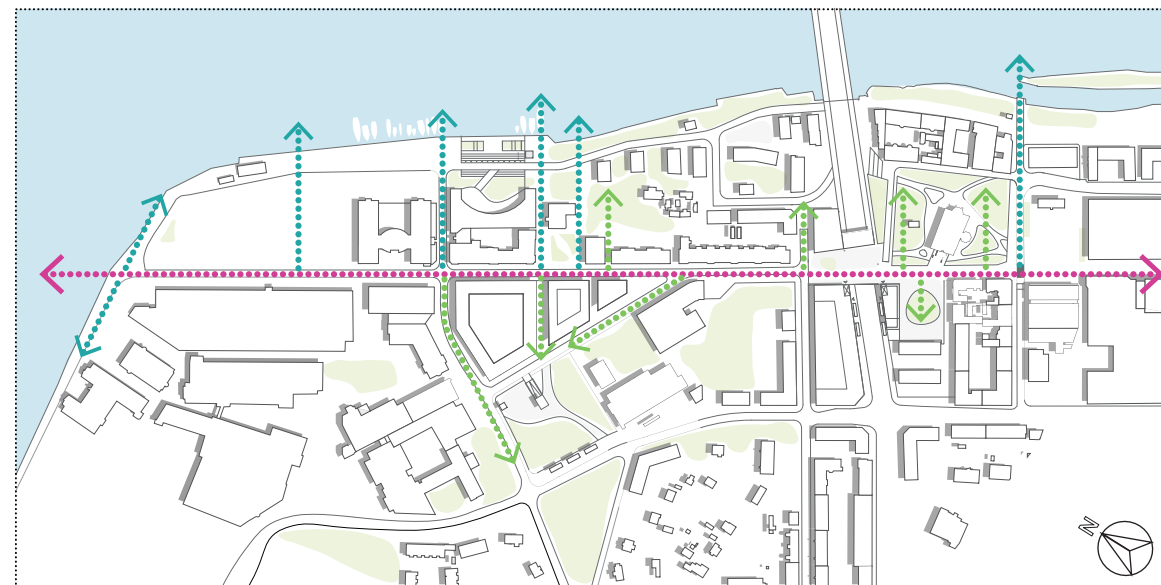
2. Analys

2.1. Landskapsanalys

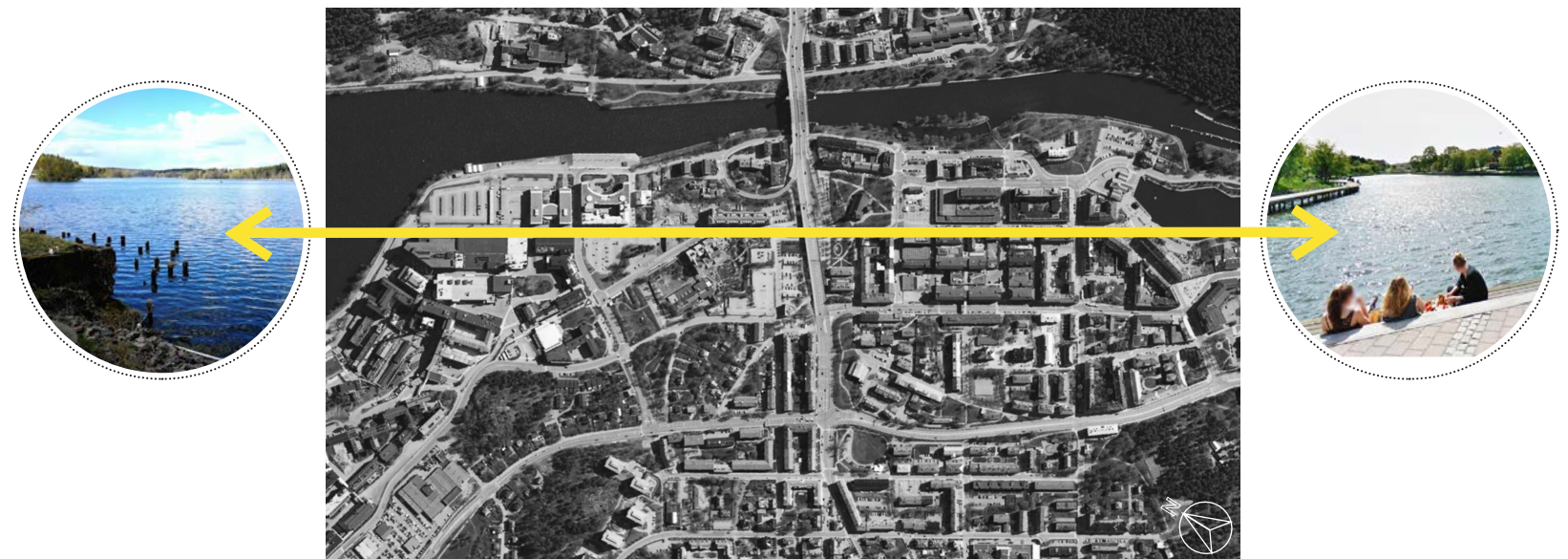
En unik kvalitet i den Norra stadskärnan är vattenkontakten mot både norr och öster. I den norra delen är potentialen för vattenkontakt stark och bör accentueras/ utnyttjas i arbetet med de offentliga miljöerna. Bristen på tvärkoppling samt topografin begränsar sikten och kontakten med kanalen i den sydöstra delen av området, men istället utgör den kuperade terrängen och grönska fond. Befintliga stora gatuträd och träd längs med strandkanten och i campusparken är viktiga bärande inslag i stadsmiljön.

Kontakten med Mälaren längs Storgatan

Siktlinjer ut från Storgatan – både nära kontakt med grönt och med vatten

Storgatan möter Mälaren i slutet på gatan i båda riktningarna.

2.2. Karaktärsstarka och Platsspecifika drag i den befintliga miljön

Det mest utmärkande draget är det omfattande bruket av tegel i byggnader och fasader som helhet och som utsmyckande detaljer. Teglet är ett material att knyta an till i arbetet med de offentliga miljöerna.

Den befintliga stadsmiljön innehåller många exempel på historisk och intressant arkitektur med karaktärsfulla drag. Idag är områdets starkaste landmärken kyrkan och Tom Tits karaktäristiska fasad. Utvecklingsplanerna för området innehåller KTH's nya campus som blir både ett landmärke och en målpunkt. Den nya bebyggelsen i Kvarteret

Sländan kommer också att utgöra landmärke. Detta finns dokumenterat bl a i "Konceptstudie för utvecklingen av Norra delen av stadskärnan", november 2016.

Stora, gamla gatuträd och formklippta träd är ett annat viktigt element att lyfta fram i detta arbete.

Campusparkens skålförmade terräng är en viktig och starkt rumslig utgångspunkt för parkens omformande.

Turingelunden söder om Mälارbron har en fin 50-talskaraktär med en ovalformad anläggning som trappas ned till en oval damm. Detta formideal är utgångspunkt för gestaltningen av flera platser i detta arbete.

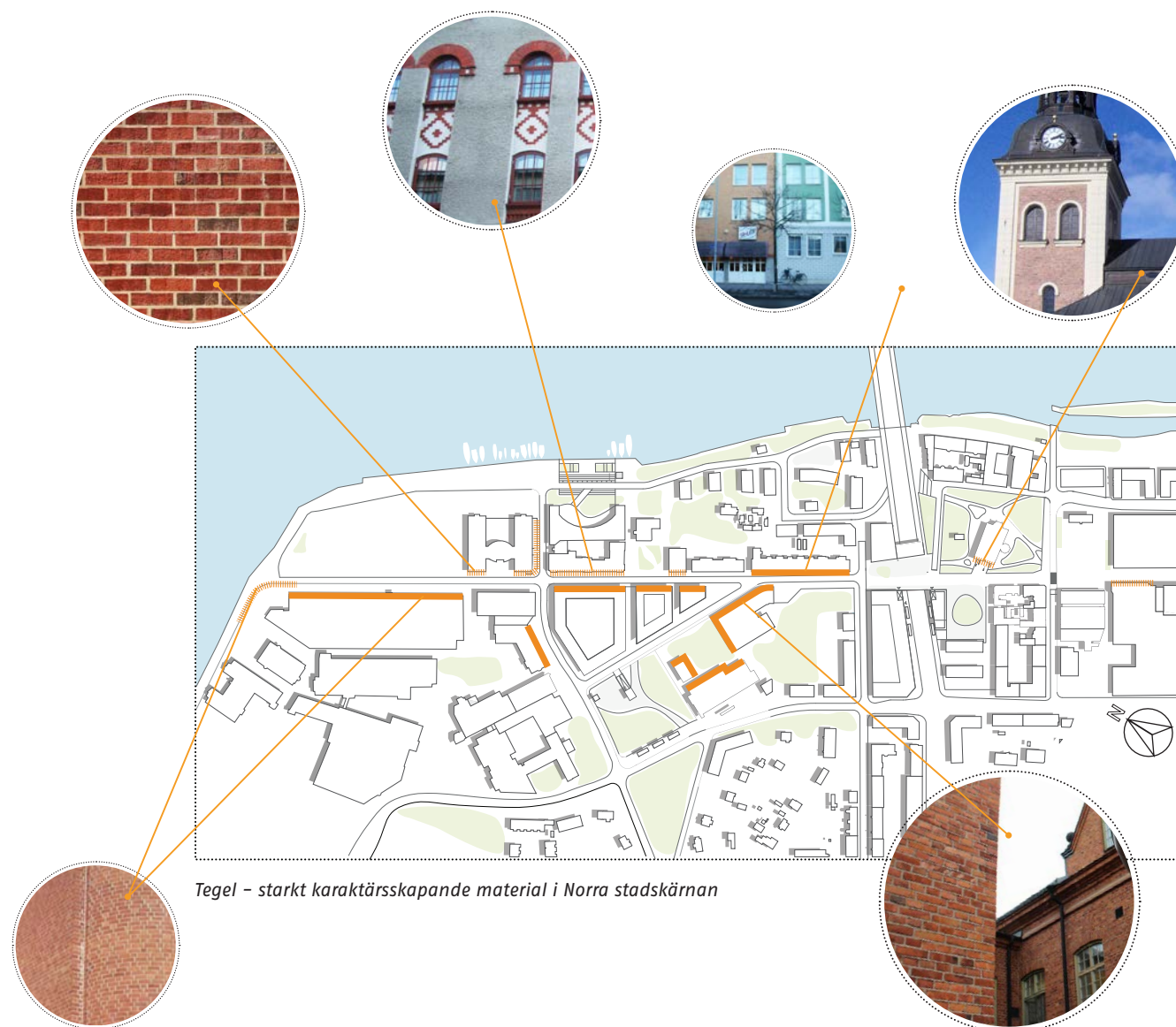
2.3. Trafikförutsättningar

Som underlag i arbetet med förslag för gatumiljöerna ligger rapporten "Södertälje stadskärna 2009-2029, Program för en hållbar stadsutveckling, 2010-05-11".

I "Framtid Södertälje, Översiktplan 2013-2030", slås fast en prioritetsordning för trafikslagen, där gång- och cykeltrafik samt kollektivtrafik prioriteras i första hand. Denna syftar till att uppnå en hållbar trafiklösning.

Busstrafik kommer även fortsättningsvis att trafikera Storgatan norr om Mälåbron i båda riktningarna, likaså på Campusstråket (Astrabacken). Samtliga gator som berörs av detta program har dubbelriktad biltrafik. Gatstensparkering tas bort längs Storgatan, och endast två- tre handikappplatser

föreslås. På Storgatan cyklar man i körbanan, och det prioriterade cykelstråket kommer att ligga på Forskargatan.

Tegel – starkt karaktärsskapande material i Norra stadskärnan

- Dubbelriktad bilväg med cykel i blandtrafik
- Dubbelriktad busslinje
- Busshållplats
- Mälåbron
- Prioriterat cykelstråk
- Cykelväg
- Shared spaceyta

Fordons- och cykeltrafik i programområdet

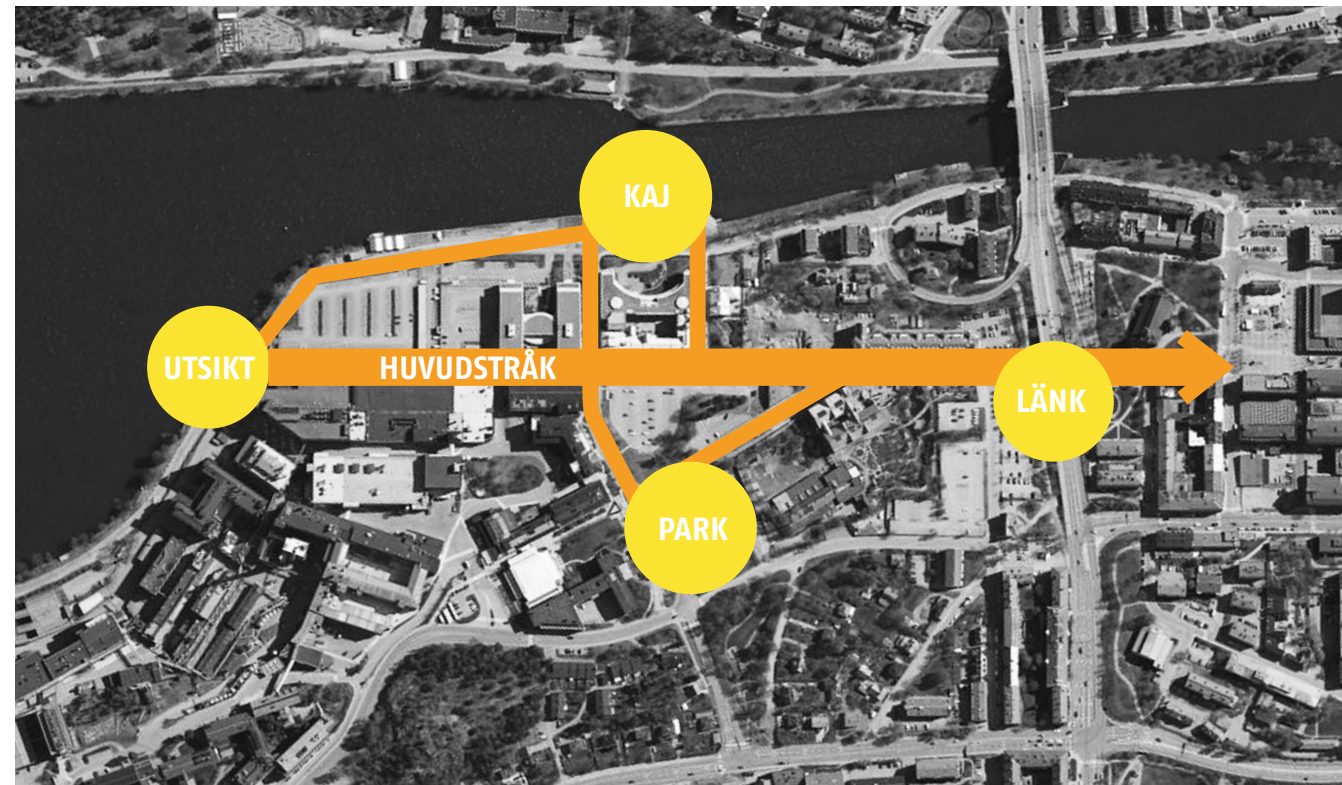
3. Förslag

3.1. Koncept

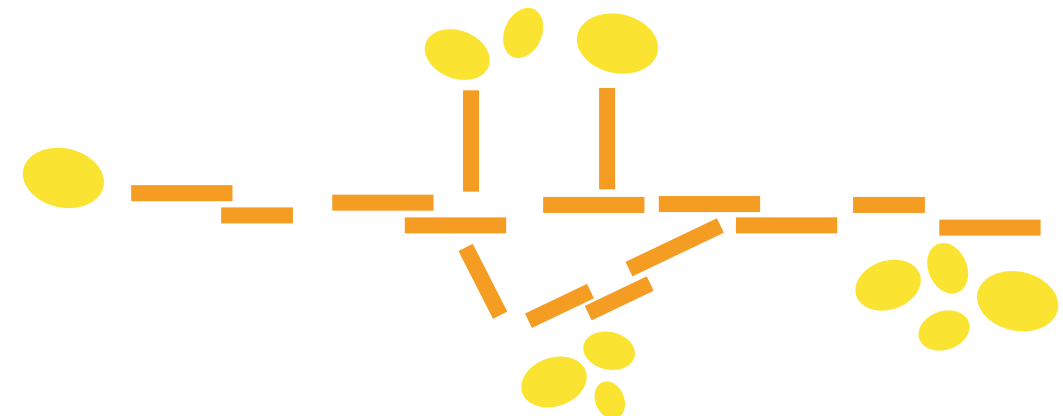
Konceptet bygger på att plocka upp de platsspecifika kvalitéer som utgör dominerande inslag idag, och som återfinns i den yttre miljön. Marktegel används som bärande material i stråken där byggnadernas fasader på så sätt förankras i gatans utformning. Det linjära i gatans utformning accentueras med tegelmaterialet som förstärker dess riktning. Som kontrast föreslås fria organiska former som återkommer på platserna och i parken, inspirerade av Turingelundens formspråk.

3.2. Helhetsgestaltning

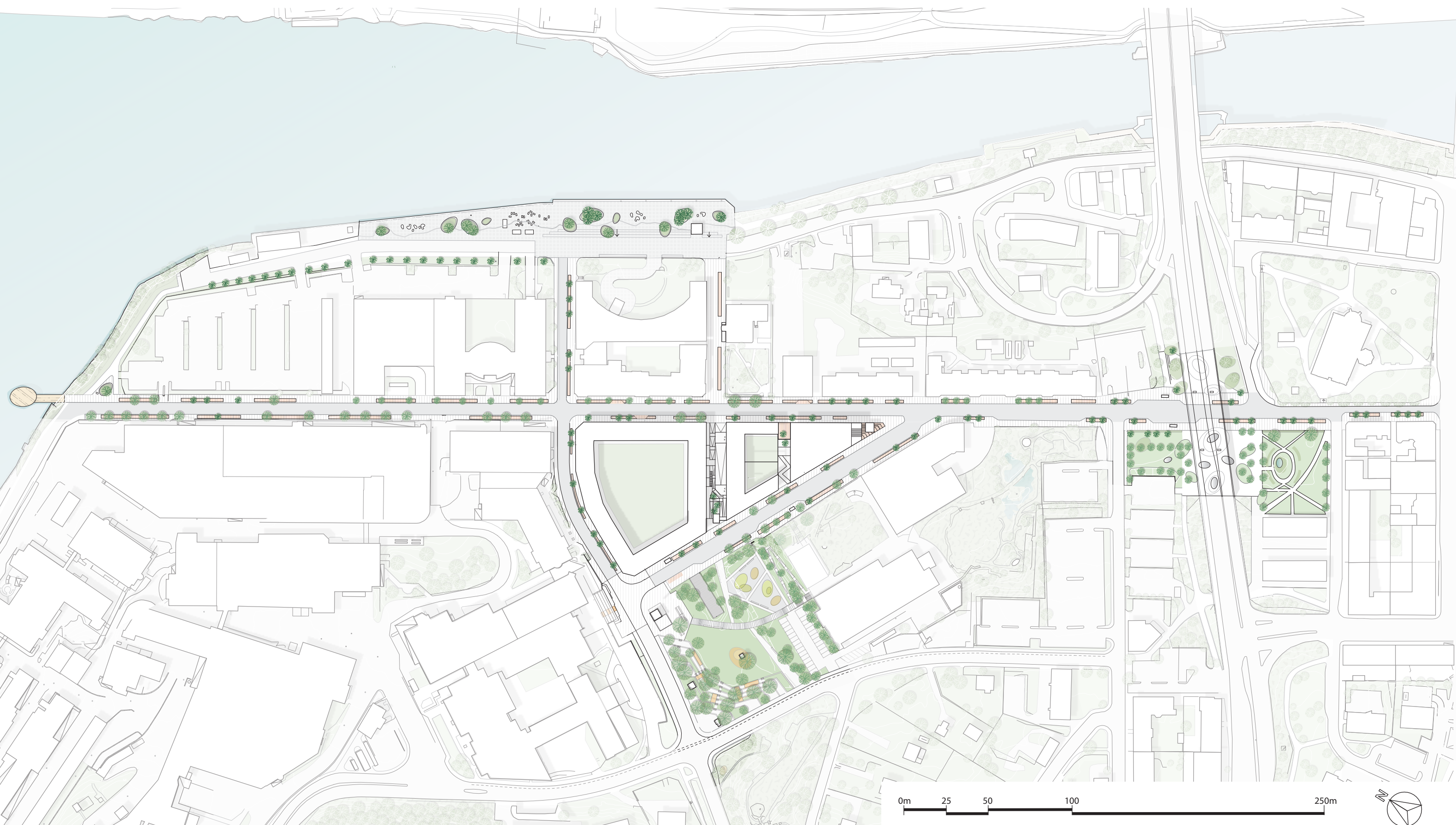
Stråken mynnar i 4 platser som vi urskiljer som särskilt viktiga i norra stadskärnan i framtiden; Platsen under Mälärbron som gestaltas ihop med Turingelunden, Campusparken, kajen och utsiktsbryggan i Mälaren. Platserna binds samman av gatunätet till ett system av offentliga miljöer som man kan röra sig mellan. Gatorna får ett gemensamt formspråk och materialbehandling som knyter ihop området. Platser och parker får blomma ut och formas till intresseväckande och karaktärsstarka miljöer som ska locka till rörelse och vistelse, med utgångspunkt i platsspecifika kvaliteter.

Stråk och platser

Det linjära formspråket följer gatans flöden och riktningar. Organiska former återkommer på platserna och i parken

Illustrationsplan som visar programområdets alla delar

3.3. Gatorna

Storgatan och Campusstråket

En viktig förutsättning för ett rikare stadsliv är att den norra delen av Storgatan omprioriteras för gångtrafikanter i första hand och att miljön under Mälarbron utnyttjas för att binda ihop den norra och södra delen. Storgatan är omformad så att kantstenen mellan gångbana och körbana på den östra sidan håller en rak linje hela vägen från Stortorget till gatan när Mälaren. Det betyder att gångbanorna ges lite olika bredder i olika delar. Särskilt tydligt är det från Tom Tits befintliga entré, och uppställningszonen för bussar och söderut ner till Stortorget. Gångbanorna på båda sidor under bron breddas betydligt och delen intill Kyrkparken breddas på den västra sidan som är det existerar en livaktig småskalig affärsverksamhet.

Den norra delen av Storgatan förhåller sig till förslaget för gågatan i södra stadskärnan, presenterad i "Programhandling för förnyelse av Gågatan och Stortorget 2015-04-30", genom att förlänga de markerade gångstråken längs med gågatans båda sidor. I södra delen består de av granithällar närmast den norra stadskärnan och betonghällar längre söderut. I detta förslag fortsätter de föreslagna stråken på båda gångbanorna.

Gångbanor har breddats på båda sidor körbanan till fördel för gångtrafikanter. Dessa består av granit- eller betonghällar i stråken närmast fasaderna. Körbana och gångbana åtskiljs av en kantsten av granit. Körbanan består förslagsvis av tvättad asfalt. Här cyklar man i körbanan, som också trafikeras av bussar. Endast ett fåtal handikapplatser föreslås på Storgatan fortsättningsvis.

I gångbanan, delen närmast körbanan, föreslås långa sammanhängande mattor av tegel med plats för både vistelse och händelser. Detta blir en möbleringszon där funktioner som cykelställ, laddstolpe för elcyklar, skräpkorgar och belysningsstolpar placeras tillsammans med stora sparade befintliga träd, nya trädplanteringar och sittplatser. Här föreslås även lekfulla konst- och teknikelement som knyter an till Tom Tits och Grafikens hus.

Tegel föreslås utanför det primära gångstråket. Tegelytorna placeras ca två meter utanför fasaderna och är ca 1,5- 2,0 m breda. I denna zon står bl a de gamla träden som ska sparas, och dessa ytor behöver inte snöröjas.

Denna gestaltning bygger på grupper av nya och befintliga träd på båda sidor av gatan. Det är en flexibel lösning, där nya träd kan samsas med äldre, där träd med tiden kan ersättas eller utgå utan att det blir luckor. Som stöd för vilka stora gamla träd som bevarats i förslaget ligger

Trädinventeringsprotokoll från april 2013 till grund.

Längre norrut tappar Storgatan energi. I förslaget stärks denna del och slutet på gatan med en ny målpunkt, utsiktsbryggan.

Kvarnbergagatan

Denna gata knyter ihop Campusstråket och Storgatan, och löper vidare ända ner till den publika delen av kajen. Här fortsätter samma koncept och gestaltsidé men i en förenklad variant, där den breddade gångbanan med mattor av tegel föreslås på den södra sidan närmast den nya bebyggelsen, medan den norra gångbanan ges en enklare behandling. Gatan får en enkelsidig trädplantering.

Kronstrandsgatan

Denna korta gata är i dag utformad som en gränd med ytor för parkering på den södra sidan. Detta är inte en allmän gata, men vi föreslår att det genomgående tegeltemat även implementeras här om det är möjligt, för att knyta ihop gatorna som leder ner till kajstråket längs med kanalen.

GATORNA

- Gångstråket i Storgatan ska bli en tydlig fortsättning av stadens nordsydliga axel och kännas levande, attraktivt och tryggt.
- Tillgängligheten för framförallt gång- och cykel-trafikanter ska förbättras. Därefter kollektivtrafik och sist biltrafik.
- Utvecklingen av stråket ska relatera till de andra utvecklingsprojekten som pågår i Södertälje stadskärna.

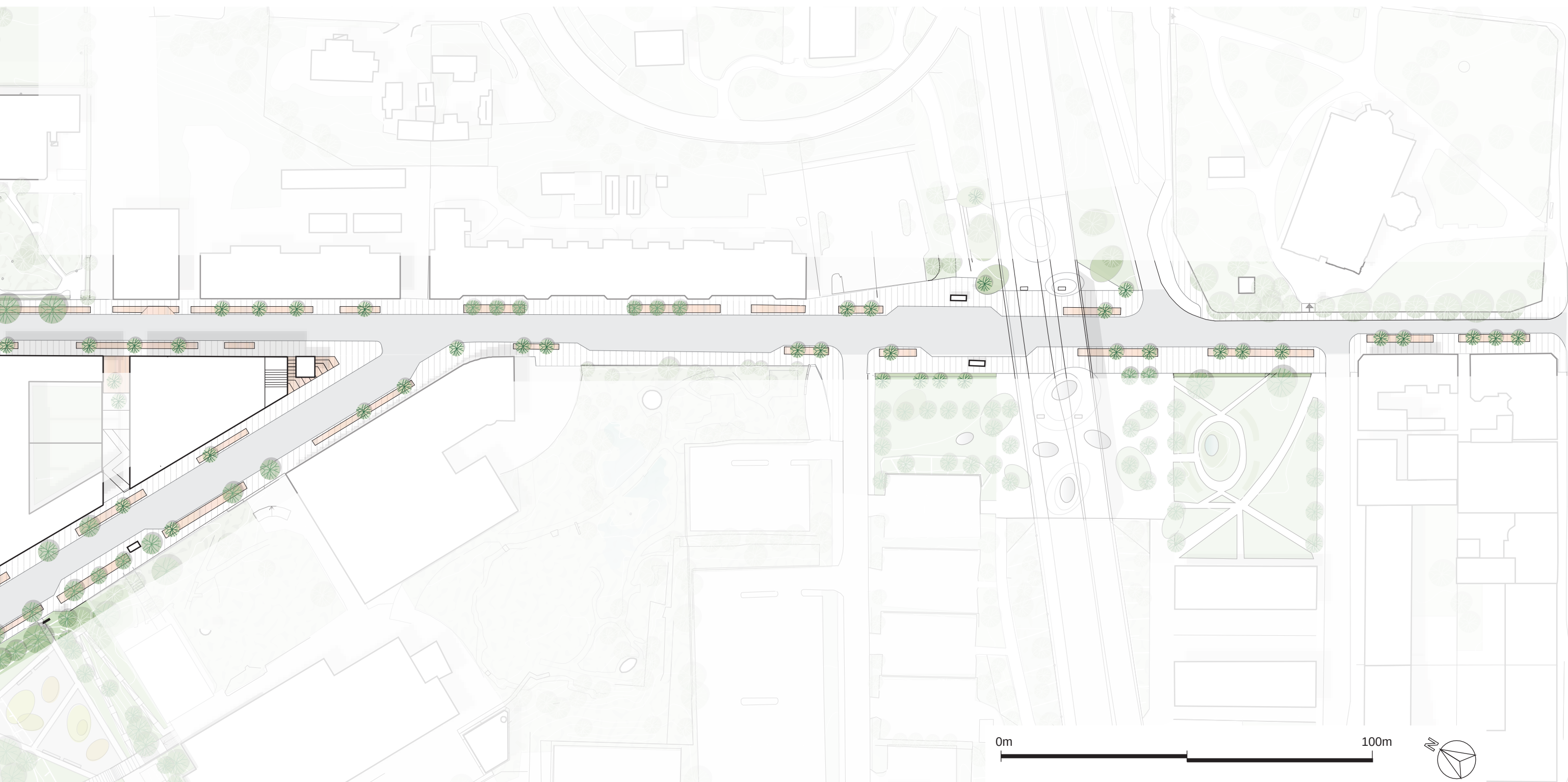
Referensbilder material

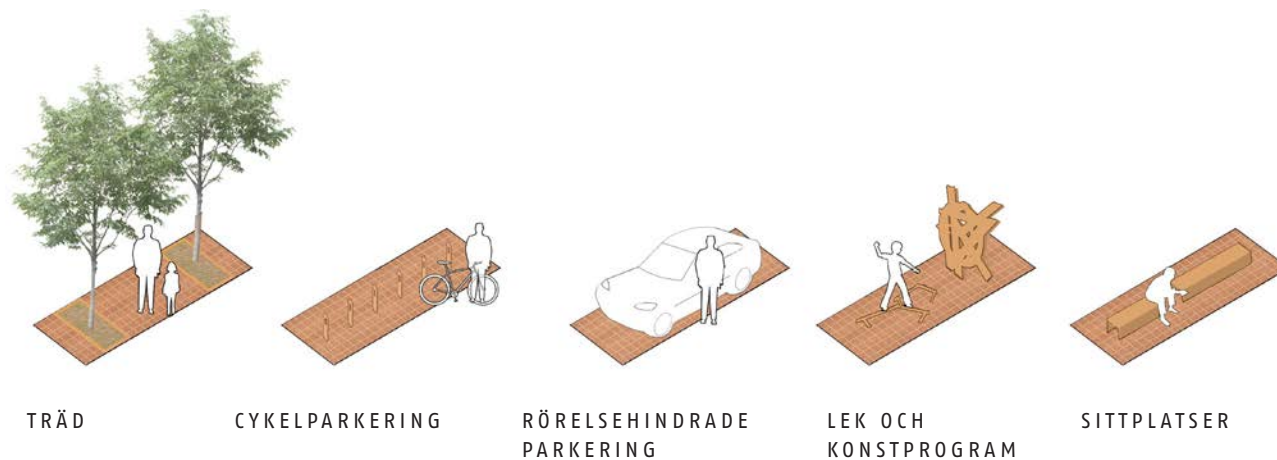
Perspektiv över Storgatan mot söder

Illustrationsplan över gatorna i programområdet

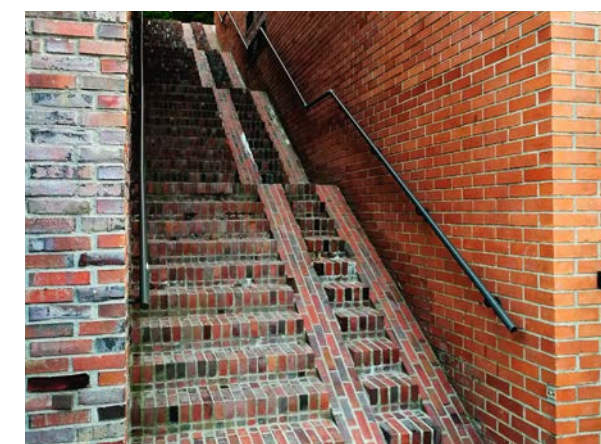

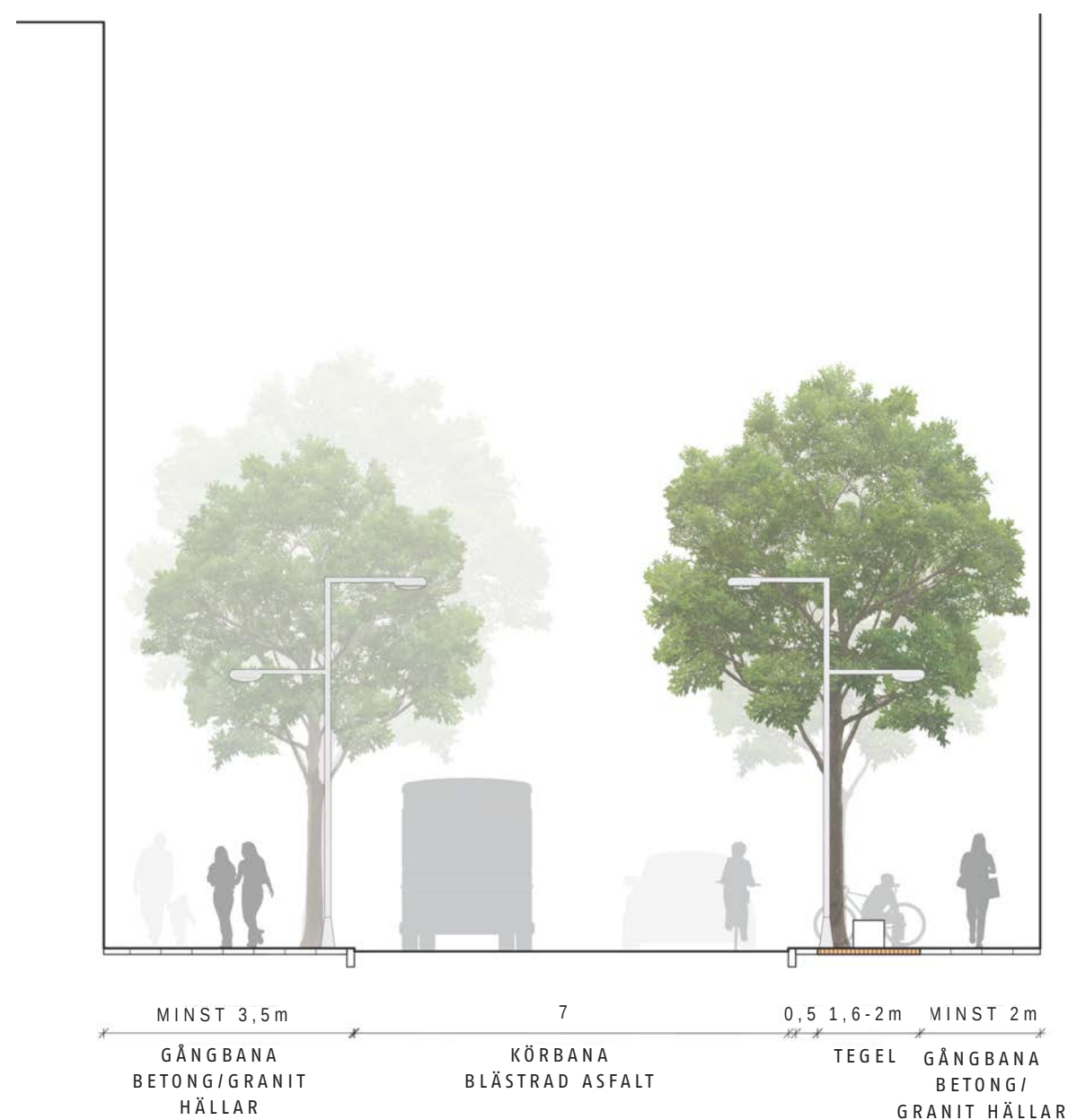

3.4. Den triangulära platsen

En liten platsbildning skapas runt den historiskt viktiga nätstationen, som tillför gaturummet stark karaktär med sin vackra fasadutformning. Det knepiga terrängförhållandet tas upp med en gradänglösning i tegel runt tre sidor på lilla byggnaden. Tegelgradängerna möter gångbanan i hörnet Storgatan - Campusstråket. Närmast hörnet på den nya bebyggelsen som möter denna plats, föreslås gradängerna övergå i ett trappsystem av tegel.

Trappa och fasader i tegel bildar tillsammans helhet

En liten platsbildning med tegelgradängar skapas i korsningen Campusstråket – Storgatan

3.5. Campusparken

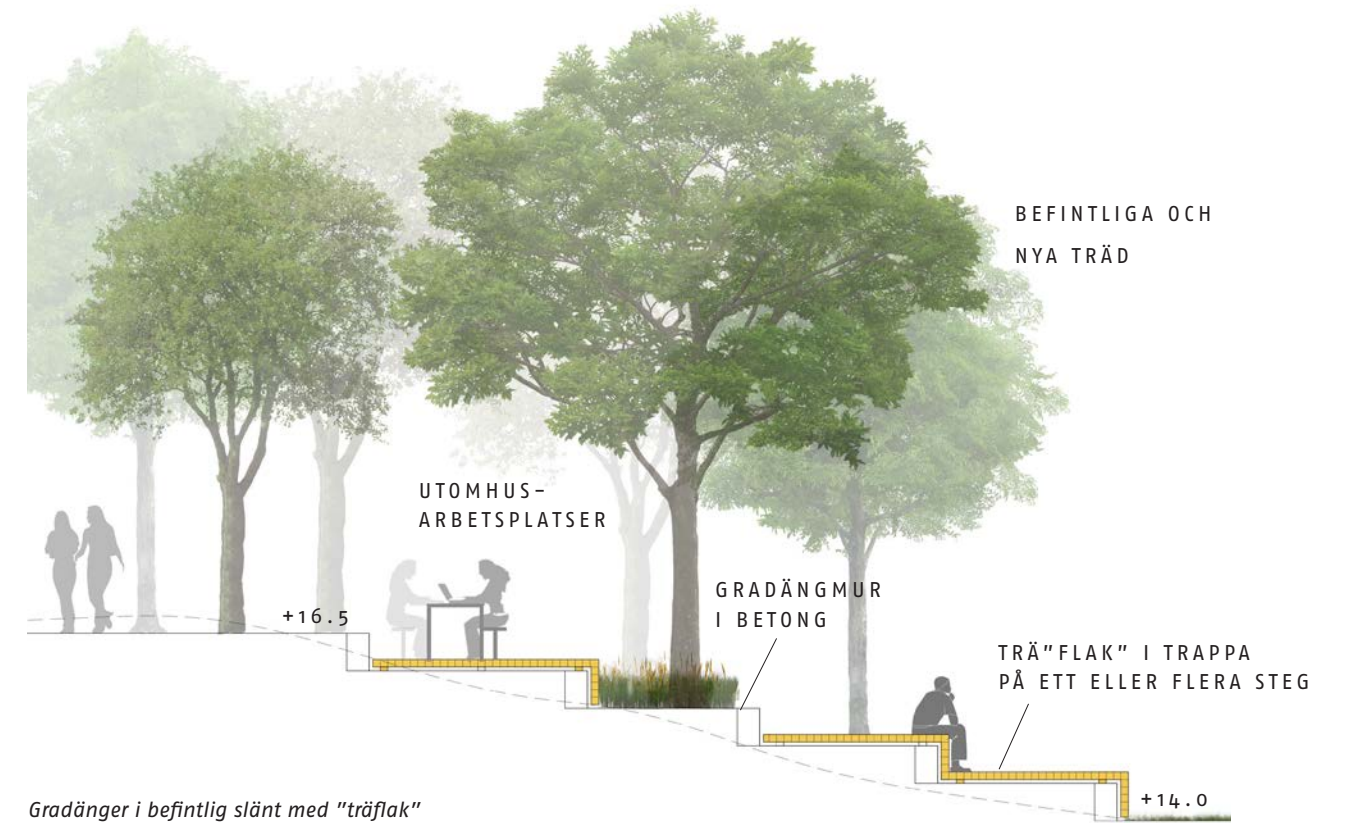
Parkens entréer förtydligas och förstärks och en ny koppling till Tom Tits och Grafikens Hus föreslås, som knyter ihop parken och dessa viktiga attraktioner i stadsdelen. I korsningen Campusstråket- Kvarnbergagatan föreslås en torgbildning som sträcker sig ut över gatan och binder ihop entrén till KTH och parken. Här föreslås ett café med uteservering och arbetsplatser med fritt wifi, och möjligheter att ladda sin laptop eller mobil. Caféet byggs ihop med den befintliga byggnaden som är en av flera nedgångar till parkeringsgaraget under parken. En idé är att caféet även är ett orangeri/ växthus, där växter i krukor kan flyttas ut sommartid.

Parken har idag en skålad form med en nivåskillnad och en lågpunkt centralt i parken. Den vegetationsklädda slänten mot Forskargatan och Kvarnbergavägen terrasseras för att bättre kunna utnyttjas med gradängar av sten/ betongsteg och gräs, där trä fälls in som skapar mötesplatser och i en del ute-arbetsplatser där man kan hänga. Dessa vänder sig åt

olika håll och väderstreck, för att fånga solen och ljuset under olika tider på dagen. Gradängerna anpassas till befintliga stora träd som är värda att sparas. I korsningen förtydligas entrén med en liten plats och från den leder en trappa ner till parkens centrala öppna gräsyta.

Den stora parkeringsytan som idag ligger i den södra delen av parkytan minskas till hälften och förskjuts mot Grafikens hus för att tillskapa mer parkyta och plats för en lekplats och möjliggöra kopplingen till Grafikens Hus och Tom Tits. Denna lösning kräver att Telge Fastigheter mark tas i anspråk och utnyttjas för detta ändamål. Parkeringsytan inramas av en häck för att få en mer skyddad och ombonad parkmiljö.

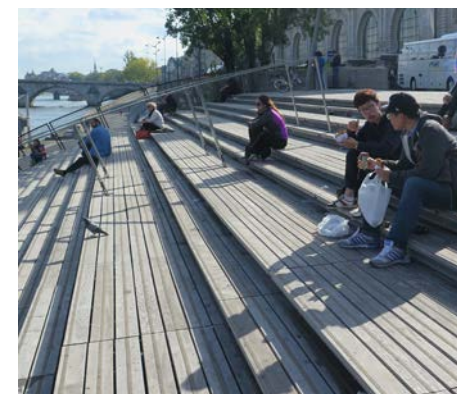
Leken öppnas mot det centrala parkrummet och bäddas in i grönska som skärmar av mot Campusvägen och skapar en trygg och skyddad miljö. föreslås utformas utifrån temat Teknik och konst, och gångstråket mellan Grafikens Hus entré och torgentrén föreslås få en konstnärligt bearbetad beläggning som accentuerar kopplingen. Längs med stråken som korsar parken placeras bänkar och soffor, som basmöbler

Trappa och trägradäng vid entrén till KTH Campus från Kvarnbergagatan

Terrasser i befintlig slänt kompletteras med trägradängar som kopplar ihop parken med KTh: entré och inbjuder till vistelse

i CAMPUSPARKEN

- Kopplingen till omgivande målpunkter förstärks.
- Parken får en inriktning mot aktivitets- och mötesplats för både de boende, studenter och arbetande och besökande i stadsdelen.
- Parken ges en karaktärfull gestaltning som viktig identitetsskapande offentlig miljö i stadsdelen.

Befintliga kvaliteter:

Stora uppvuxna träd

Terrängformen ger ett sammanhållet parkrum

Utsikt mot Kvarnlunden från den lilla platsen i korsningen Kvarnbergagatan – Forskargatan

Tom Tits och Grafikens Hus är viktiga målpunkter som nås från parken

Planutsnitt Campusparken

för vistelsen i parken. Detta kompletteras med trädgrändarna i slänten och fasta och lösa sittplatser med bord på cafétorget. Lösa stolar som hör till caféet föreslås tillåtas placeras fritt i parken, och samlas in när caféet stänger för dagen.

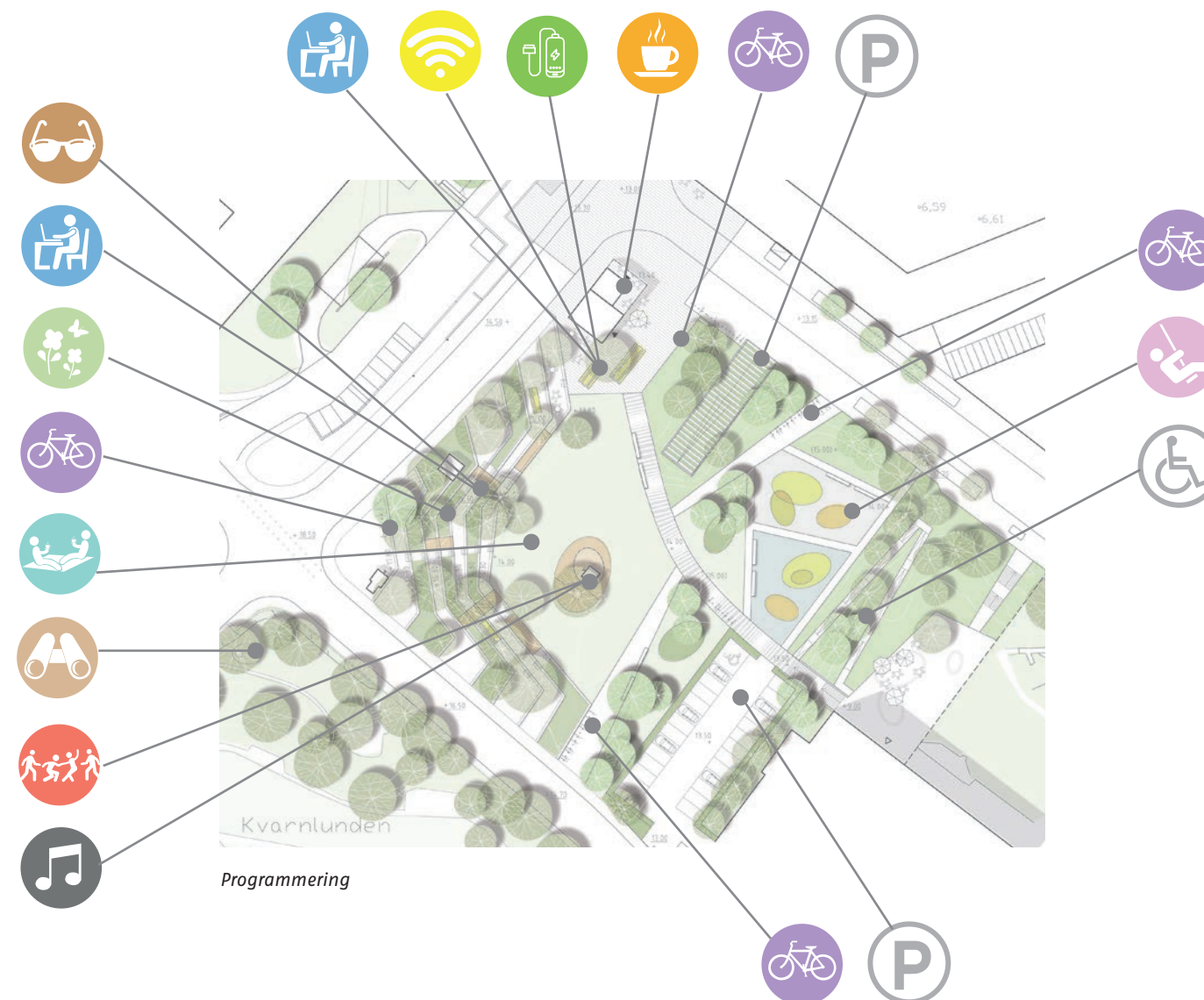
Som komplement till de stora värdefulla träden som sparas, planteras nya solitärträd med spännande bladformer och blomning. Perenna planteringar med gräs och blommande inslag föreslås i anslutning till bl a cafétorget mot garageinfarten.

Från Campusstråket kör man ner i det underjordiska garaget som är placerad under parken. Idag är det en öppen ramp med mursidor. Vi föreslår att den byggs in med en träpergola och klätterväxter, för att bättre smälta in och bli en tillgång visuellt i parken.

En stor öppen gräsyta dominerar det centrala parkrummet. I mitten, vid det stora befintliga trädet och byggnaderna, placeras ett trädäck med ett skärmtak som kan nyttjas som liten festplats, dansbana eller scen för spontana uppträdanden etc. Här kan högtalare monteras, där man kan spela musik via sin mobiltelefon.

Alla de fyra befintliga små byggnaderna med trappa ner till parkeringsgaraget föreslås kläs in med ett spaljéverk av trä samt fönsterpartier målas om, för att passa in i parkens gestaltning. Natttid lyser dessa som ljuskuber och blir en tillgång i parken som även skapar trygghet.

Forskargatan delar upp Kvarnlunden och Campusparken.
I korsningen väster om Forskargatan föreslås en liten
utsiktsplats med en sittplats som länkar parkerna till varandra.
Från denna plats har man en vacker vy över Kvarnlundsparken.

Visionsbild över parken från norr

3.6. Länkplatsen under bron

Vikten av att förbättra sambandet mellan den norra och södra stadskärnan finns redovisad i flera tidigare framtagna dokument av Södertälje kommun, bl a i Stadsmiljöprogrammet daterad juni 2010.

I detta gränsland ligger Turingelunden. Det är en lite parkpärla från 1950- talet med en damm som centralt motiv. Den är ovalformad i flera nivåer som ringar ner mot vattnet. Dess form och reflekterande vattenyta är referenser och element som tagits vidare i gestaltningen av platsen under bron. Även de befintliga träden med rundade formklippta kronor på platsen är viktiga element som lyfts fram i gestaltningen.

Den ovala formen vandrar vidare under bron, och fortsätter i parken på norra sidan. Formerna stiger upp ur beläggningen och blir en lekfull gestaltning och inverterade svar på den nedsänkta dammen. De består av gräsytor, perenna planteringar, och speglade upphöjda former under bron, som motsvarar dammens spegeleffekt. Dessa reflekterar ljuset och taket. Taket föreslår kläs in i reflekterande plåtar, som bildar ett spännande och ljust tak.

Markytan föreslås vara av platsgjuten betong, som blir en ljus, slät och plan yta att röra sig över. Stora ovala former av blankt stål mönstrar betongytan. Även de befintliga träden sparas ut i betongen med en oval stålkant. Platsen väster om Storgatan går att passera fritt över i olika riktningar. På den östra sidan bibehålls parkeringen under bron, men platsen ges en likadan

gestaltning under hela brons sträckning. Även i denna del är det möjligt att passera fritt under bron.

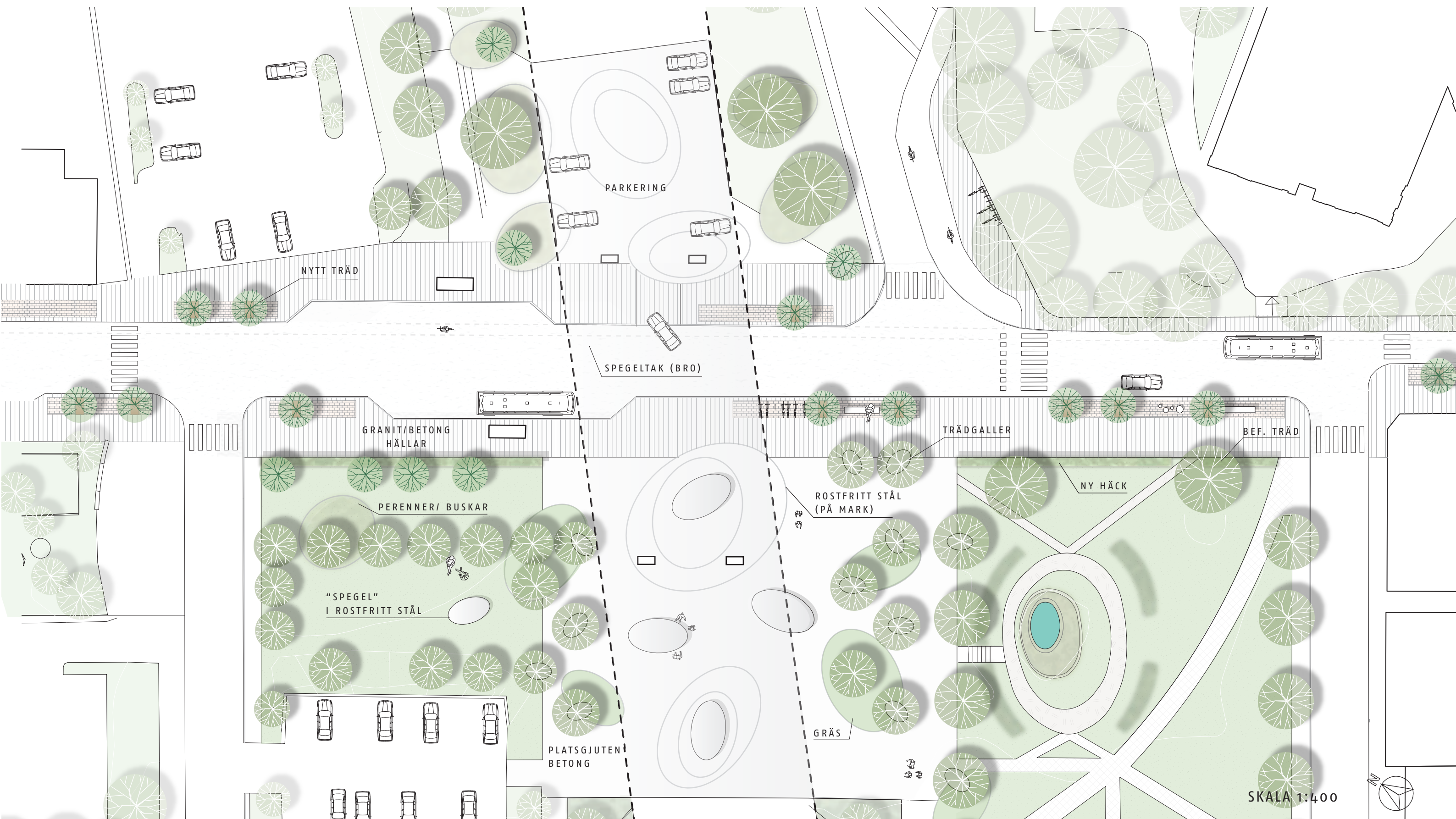
Gatan smalnas av och busshållplatser placeras utanför brorummet norr om bron, i två motsatta fickor. Söder om bron utökas Turingelunden mot gatan och avslutas med en ca 1m hög häck för att skilja parken från gatan. En lugnare och mer avskild miljö skapas i Turingelundens centrala del runt dammen, som är en attraktiv plats sommartid. En uppdaterad möblering med uppdaterad uttryck skulle vara ett önskvärt förnyande tillskott i parken, och skapa en spännande kontrast mellan 50-tal och nutid. Parkytan norr om bron behandlas på likvärdigt sätt.

LÄNKPLATSEN

- Det svaga sambandet mellan den norra och södra stadskärnan ska stärkas.
- Turingelunden bevaras och lyfts fram.
- Gatan smalnas av till förmån för gående.

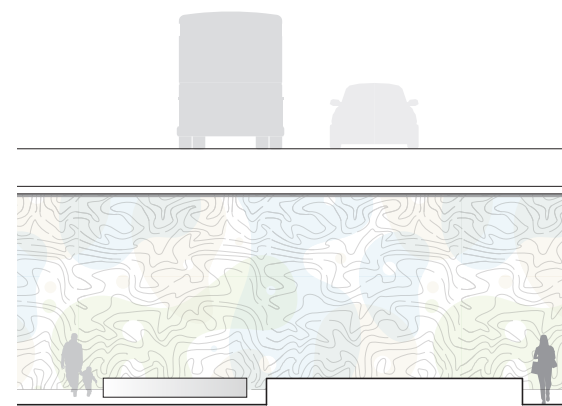

DAMM I TURINGELUNDEN

UPPHÖJD PLANTERINGSYTOR
MED STÅLKANter SÖDER OM
BRON

SPEGANDLE UPPHÖJDA
FORMER OCH TAK UNDER BRON

UPPHÖJDA PLANTERINGSYTOR
MED STÅLKANter NORR OM BRON

Sektioner som visar platsens formelement

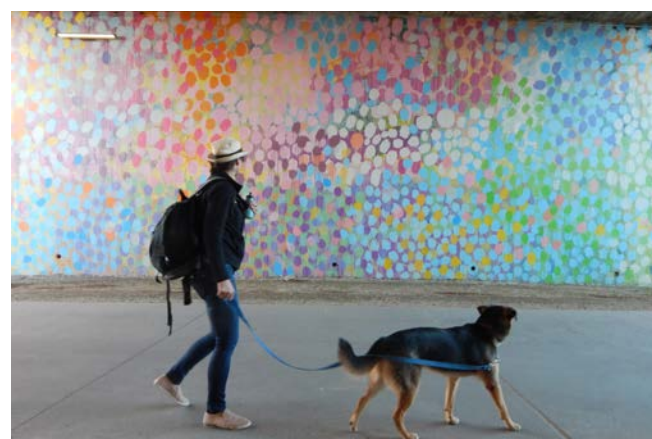
Organiska former / mönster på mark

Gräs i upphöjda växtbäddar

Visionsbild under bron

Konstverk på vägg

Speglingar och reflektioner

3.7. Kajen och utsikten

Kajen har stora möjligheter att bli en attraktiv mötesplats för både boende i området som Södertäljebor generellt, som promenerar längs kanalen. I programmet Sjöfartsverkets Gestaltungsprogram för gång- och cykelvägar längs kanalen 2015-06-25, redovisas hur miljöerna längs med kanalen kommer att utvecklas till sammanhängande promenadstråk, där kajen ansluter direkt norr om Sjöfartsverkets projekt. Söderut ansvarar Sjöfartsverket för upprustning av ett grusat stråk som löper parallellt med kanalen ner till kulturminnesmärket platsen med rester av den gamla slussen, samt slushuset. Därifrån anläggs en brygga som via Kanalholmen leder vidare till området kring Södertälje sluss och Inre Maren.

Idag kan man se att miljön nedanför det blivande hotell- och konferensanläggning används för vistelse sommartid. Den hårdgjorda kajen är omgiven av trädbevuxna strandkanter både i norr och söder. Den norra delen av kajen är stängd för allmänheten och kommer även fortsättningsvis att vara vikt åt Kustbevakningens verksamhet. Den del av kajen som redan idag utvecklats för vistelse med en basgestaltning bestående

av en sammanhängande yta av smågatsten, utnyttjas och byggs vidare på i förslaget. T ex föreslås beläggningen på gatan och gångbanorna i denna del läggs med smågatsten över hela ytan framför den trappan som leder ner till kajplanet. Smågatstensytan bryts av en nivåkurva som redovisar 3.0 m nivån på kajen, som löper längs med hela kajen och binder ihop alla delar. Kurvan utförs i platsgjuten betong där siffrorna 3.0 gjutes in i linjen på lämpliga ställen.

På den offentliga kajen föreslås stora organiskt formade vegetationsöar placerade i grupper, som binder ihop kajen med strandvegetationen och hjälper till att länka samman hela strandpromenaden till en helhet. Denna hårdgjorda kaj är en svag länk i Södertäljes grönstruktur, som förstärks något genom detta tillägg. Vegetationen på kajen skapar skydd och mindre rumsligheter samt många informella sittplatser. Mellan grupperna finns plats för flexibla aktiviteter, t ex foodtrucks och tillfällig kiosk, uteservering el dyl, samt zoner med karaktärsskapande möblering, t ex solstolar, för längre vila och avkoppling.

Även i programmet Inre Maren, daterad 2016-05-24, finns en liknande behandling av Marenplan och kajen söderut, som

 LÄNKPLATSEN

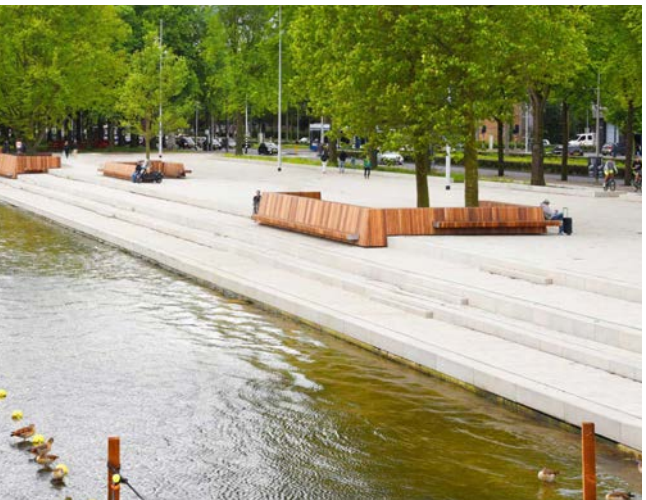
- Programområdets kontakt med vattnet ska stärkas.
- Kajen ska utvecklas till en mötesplats och bli del av ett sammanhängande stråk längs med vattnet.
- Grönstrukturen längs med vattnet ska stärkas.

Björkdunge på platsen idag

Planteringsöar i kajmiljö.

Referensbilder "Utsikten" – utskjutande bryggor

vi ansluter till. Man kan även se att detta grepp skulle stärka grönstrukturen som finns redovisad på karta i dokumentet Södertälje stadskärna 2009-2029, Program för en hållbara stadsutveckling 2010-05-11.

Norr om korsningen kajen – Kvarnbergagatan föreslås kanstensparkering på gatan. Därmed kan gaturummet smalnas av till förmån för kajen, som ges samma bredd som den trappade södra delen. Kajen avslutas här med en kantsten mot vägen. Där den publika kajen slutar tar en gångbana vid och längre norrut går gatan och gångbanan över i ett cykel- och gångstråk som leder fram till Storgatan och utsiktsbryggan. Här öppnar sig vattenrummet och en vacker vy över Mälaren breder ut sig med grönskande böljande landskap i fonden.

Sektion genom kaj och gata

Referensbilder möblering

Text och linje infälld i mark

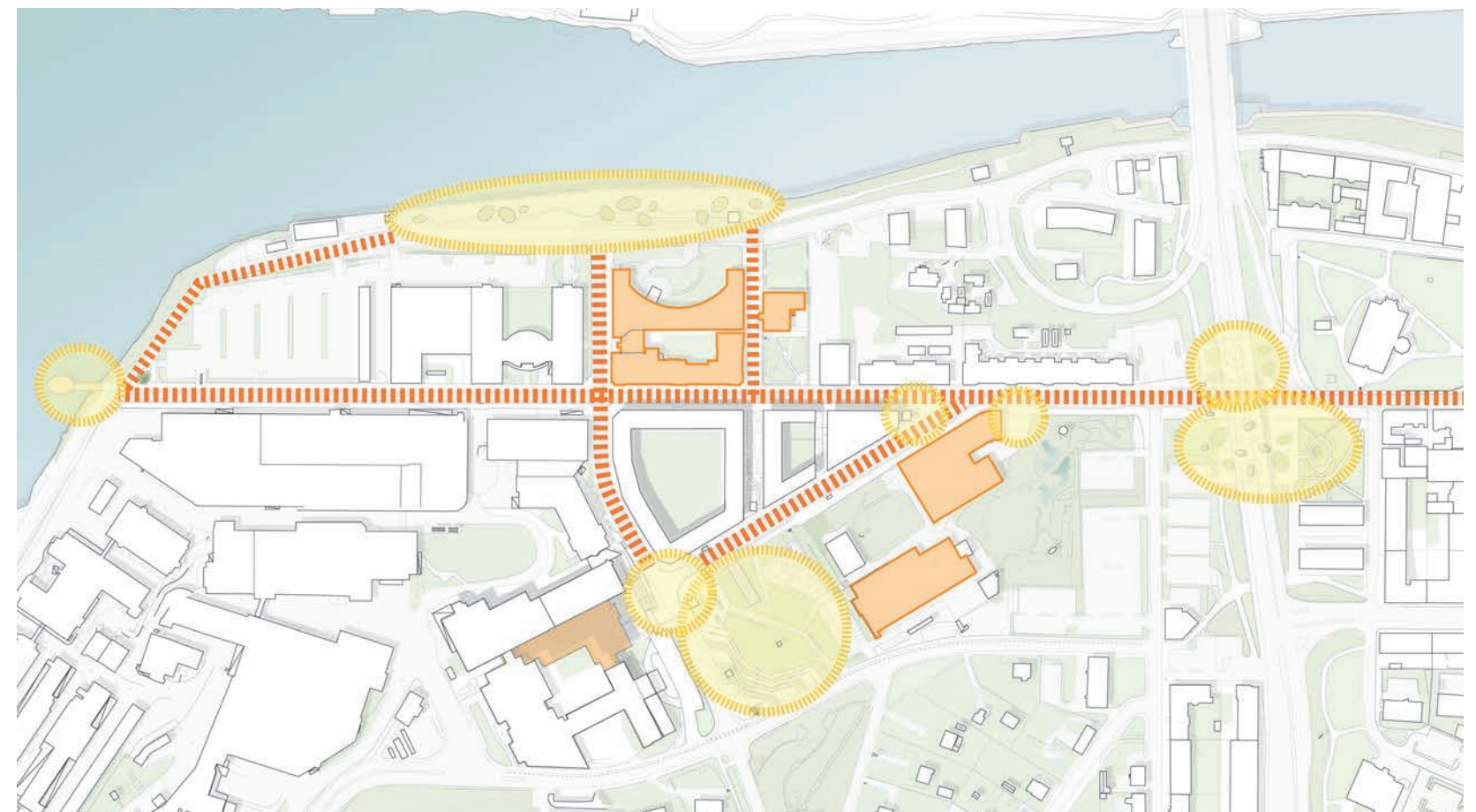

Visionsbild kajen från norr

3.8. Belysning

Generellt förhåller sig förslaget till, och konkretiserar, de tidigare framtagna programmen för belysning, redovisade i "Konceptstudie för utvecklingen av Norra delen av Stads kärnan – november 2016". Däri slås fast att belysningen prioriterar de gåendes upplevelse med målet att forma ett attraktivt och tryggt område även under de mörka timmarna. Det är också viktigt med en tydlig struktur som underlättar orienteringsförmågan, där även belysta landmärken och fondmotiv hjälper till. Samtidigt ska stadsrummens individuella karaktärer lyftas fram och stärkas med varierad belysning. T ex föreslås att viktiga byggnader med kulturhistoriska och arkitektoniska kvalitéer fasadbelyses.

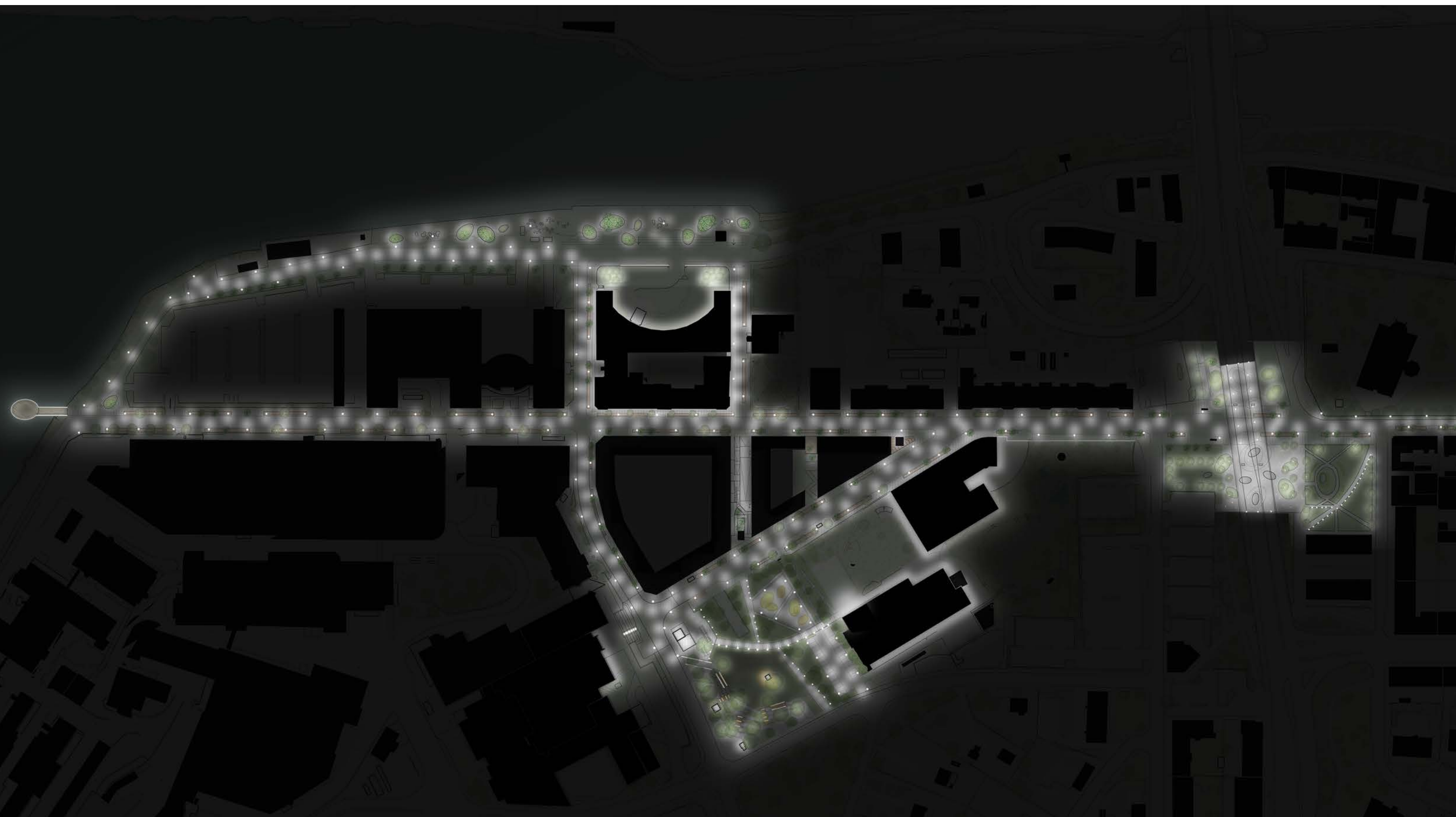
- Grundbelysning gata
- Ljusnod
- Karaktärsförstärkande belysning på fasad

Koncept belysning

BELYSNING

- Belysningen prioriterar de gåendes upplevelse, och skall ges en tydlig struktur som är oreinterande.
- Kanalen som idag är en baksida lyfts fram och ges en tydlig, nattlig identitet.
- Stadsrummens individuella karaktärer lyfts fram och stärks med varierad belysning.

Gatorna och den triangulära platsen

Stommen i belysningsförslaget för gatorna består av en stolpe med två armaturer på armar i olika höjd som riktas både ut i körbanan och in mot gångstråket. Dessa står på ca 20 m avstånd i möbleringszonen och växlar sida i en jämn rytm. Armaturen föreslås vara modern och ren med ett industriellt uttryck. Kulören föreslås vara grafitgrå, en mörkt grå ton som samspelar och kontrasterar bra mot det tegelröda.

Stommen kompletteras med mindre ljusplatser som skapar intimitet längs med huvudstråken, tex genom integrerad belysning i bänkar. Även konst- och teknikelement föreslås få effektbelysning som kompletteras med rena ljushändelser med lekfull karaktär.

Vissa, stora karaktärsstarka träd belyses med spotlights som fästes på belysningsstolparna. Ljus från sidan eller snett uppifrån skapar effektfulla skuggbilder på gatan av trädens grenverk.

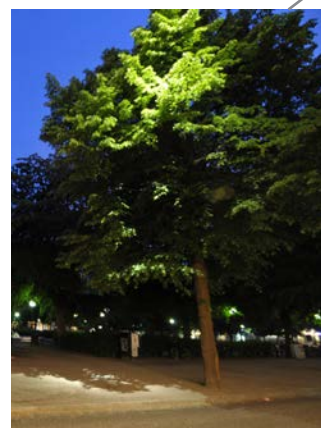
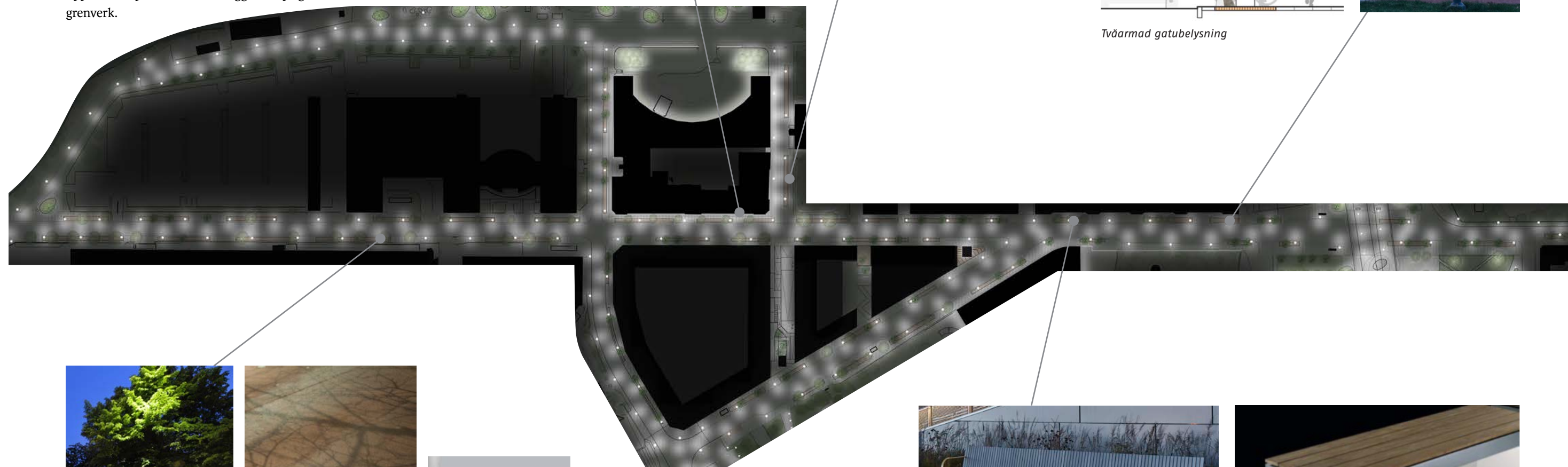
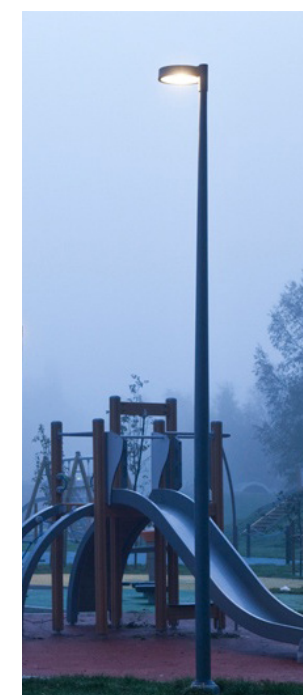
Nya och befintliga träd belyses med spotlights placerade på stolpar

Belyst konstverk

Tvåarmad gatubelysning

Nya och befintliga träd belyses underifrån med uplights

Integrerad belysning i bänkar

Campusparken

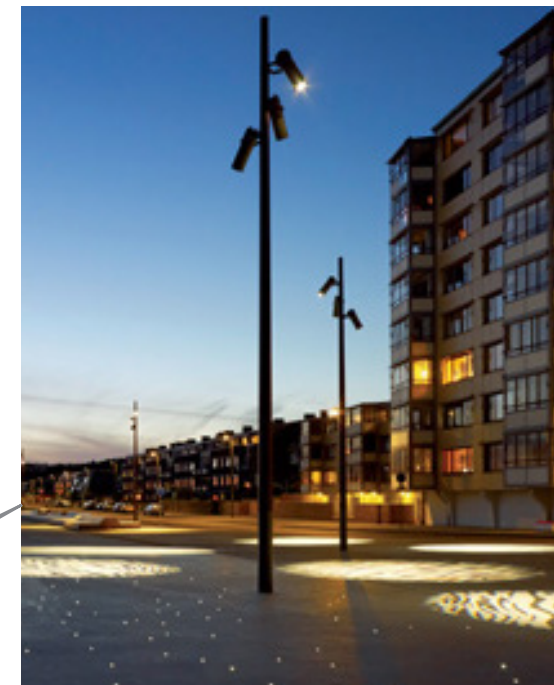
Campusparken ges en belysning med stor variation. Lekplatsen och parkeringsplatsen föreslås belysas från högre stolpar/master med flera ljuskällor på samma stolpe som riktas åt olika håll för att täcka upp de olika ytorna. Gångsystemet som leder till parkens olika delar och aktiviteter, flankeras av belysta pollare med lågt sittande ljuskällor.

De befintliga paviljongerna som hör till det underjordiska parkeringsgaraget lysas upp inifrån och blir fyra upplysta ljushus i parken när det är mörkt. Sittgradängerna ges en integrerad belysning i träpartierna. De stora solitära träden kan belysas underifrån med uplights, t ex stubbar.

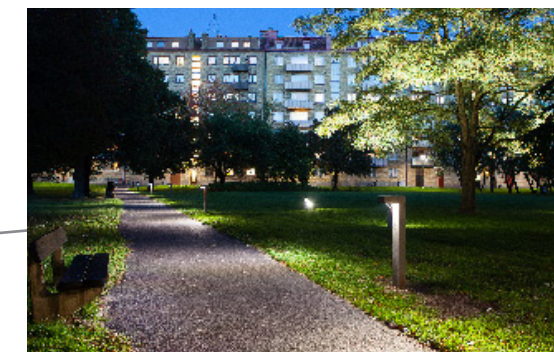
Centralt i parken byggs en av paviljongerna ut med ett trädäck och skärmtak för att kapa en festplats/ dansbana. Platsen föreslås få en flexibel festbelysning med folkparkskänsla där ljusslingor under taket tillsammans med hängande armaturer i trädet skapar en festlig och intim stämning. Detta arrangemang kan bytas under olika årstider eller inför event efter önskemål.

De fem paviljongerna belyses inifrån och lyser upp parken på natten och vintern

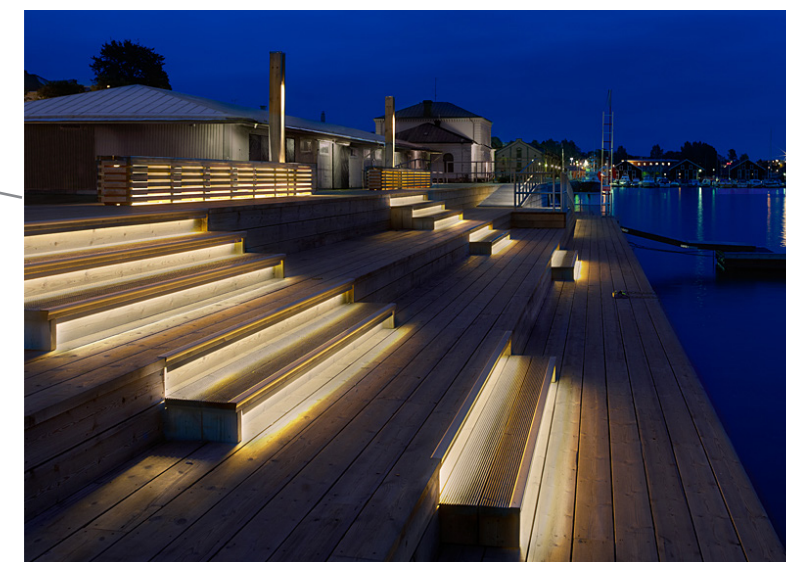
Riktade strålkastare belyser kajens öppna delar

Lågmäld pollarbelysning längs huvudgångstråk

Lyktor i det stora trädet vid dansbanan ger traditionell festplatskänsla

Infälld belysning i gradänger

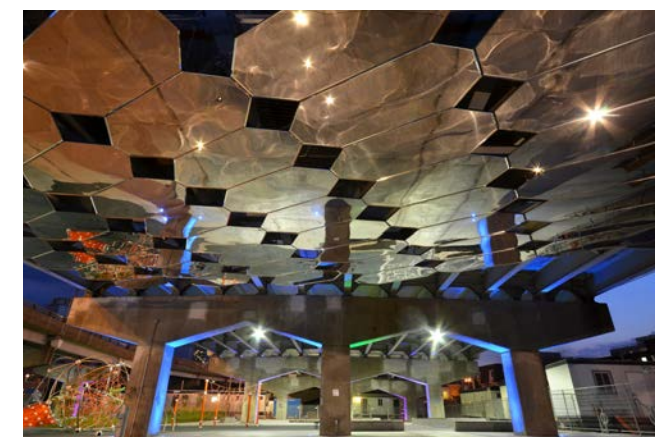
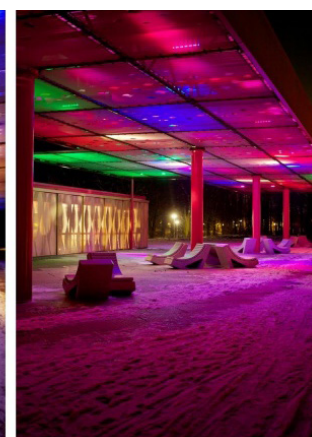
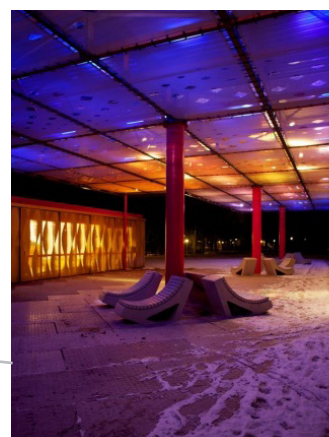
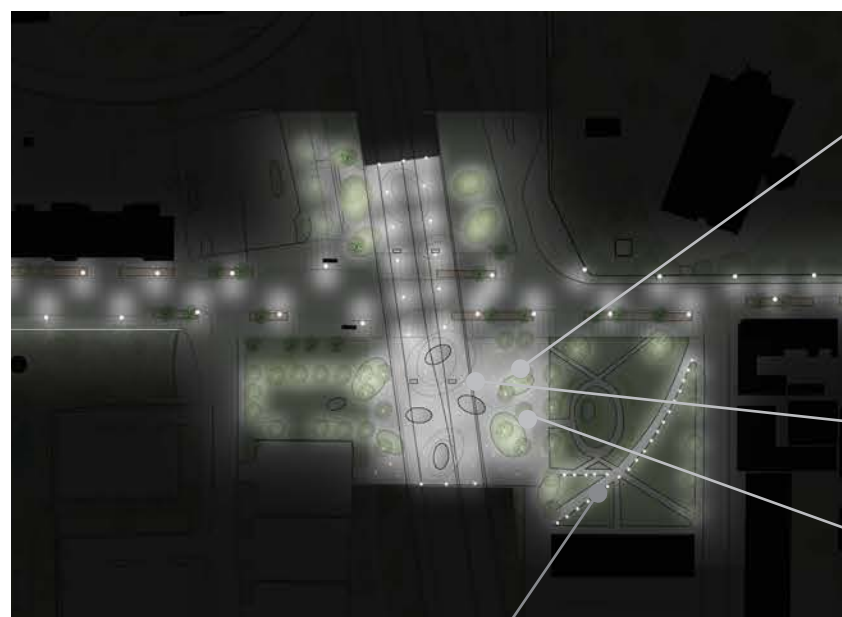
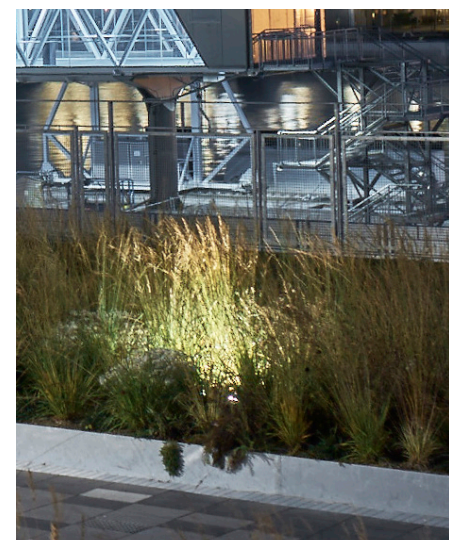
Länkplatsen under bron

Rummet under bron belyses kvällstid och blir ett blickfång som upplevs lockande och tryggt. Armaturer riktas upp i taket från markytan eller med armaturer som fästes på de befintliga bropelarna.

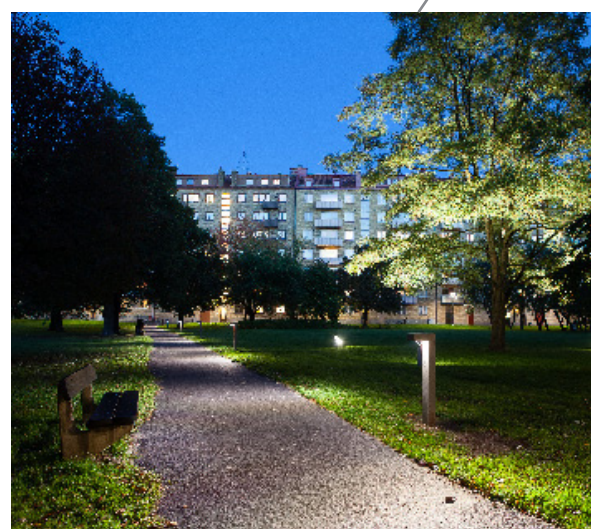
På båda sidor om bron belyses platserna av höga stolpar/master med kontrastrikt ljus, lika ytorna på kajen och lekytor/parkeringen i parken. De befintliga träden underifrån med uplights, t ex stubbar. Turingelunden får en låg belysning i form av pollare med varmt ljus som följer gångstigarna i samklang med parkens gestaltning.

Befintliga träd belyses underifrån med uplights

Riktad belysning mot tak och blanka stålytor under bron

Riktad belysning mot tak och blanka stålytor under bron

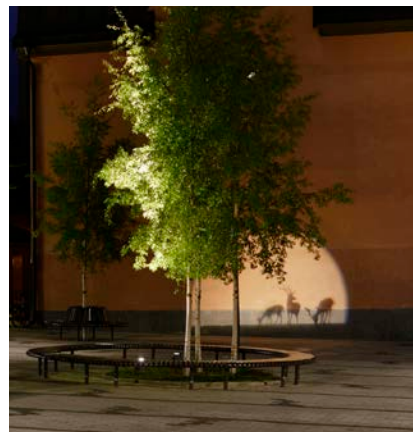
Riktade strålkastare belyser områdena söder och norr om bron

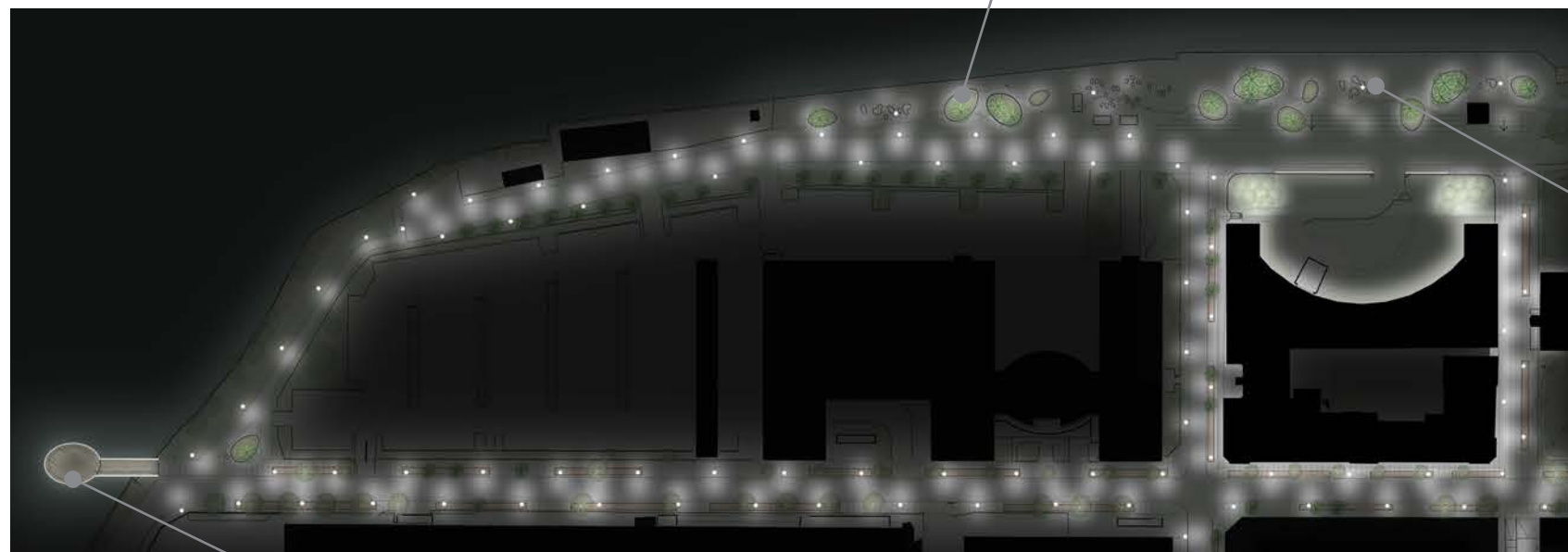
Kajen + utsiktsplatsen

Kanalen som idag är en baksida lyfts fram och ges en tydlig, nattlig identitet för att knyta stadslivet närmre vattnet. Ljuset hjälper till att locka Södertäljebor till kajen även de mörka timmarna, som även då blir en målpunkt. Kajplanet belyses med kontrastrikt ljus från högre stolpar/master. Låg, varm belysning integreras i vegetationsöarna och lyser upp det höga gräset och perennerna. Även träden i öarna belyses underifrån.

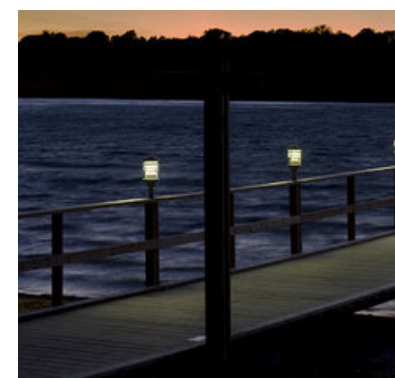
Utsiktsplatsen ges en låg belysning i form av pollararmaturer alternativt en belysning infälld i räcket.

Träd belyses underifrån med uplights

Riktade strålkastare belyser kajens öppna delar

Lågmäld belysning accentuerar bryggan / "utsikten"

4. Källförteckning

4.1. Skriftliga källor

Framtid Södertälje – Översiktsplan 2013-2030, Södertälje kommun, oktober 2013

Parkgestaltningsprogram Kanalstråket, Wilke Wirén Luhr och Södertälje kommun, maj 2014

Norra stadskärnan, science park – framtid - stadsutveckling, presentationsdokument, Södertälje kommun, augusti 2016

Programhandling Maren, Tema och Södertälje kommun, juli 2016

Konceptstudie för Norra delen av Stadskärna, Mareld Landskapsarkitekter, al studio, Structor, White och Södertälje kommun, november 2016

Mälarprojektet Gestalttningsprogram för gång-och cykelvägar, Sweco och Sjöfartsverket, juni 2015

Södertälje stadskärna 2009-2029, program för en hållbar stadsutveckling, Södertälje kommun, maj 2010

Stadsmiljöprogram – Förutsättningar och riktlinjer för Södertälje stadskärnas offentliga platser, Grontmij AB och Södertälje kommun, juni 2010

Programhandling för förnyelse av Gågatan och Stortorget, tema, DinellJohansson och Södertälje kommun, april 2015

4.2. Övriga underlag

Bygglovhandling Sländan 6

Sländan 7, skisser

Förfrågningsunderlag, del av Pyramiden 20

Astrabacken

P-garage Pyramiden 18 skiss

Ritning Mälargatan

Trädinventering och okulär trädbesiktning för Storgatan Södertälje, jacksons trädvård och Södertälje kommun, april 2013

